

Státní okresní archiv Klatovy

ARCHIV MĚSTA ŽELEZNÁ RUDA

1689 - 1945

Inventář

Číslo pomůcky: 42

Číslo evidenčního listu JAF: 984

Maruška Beránková
Klatovy 2001

Obsah:

I. Úvod

1. Dějiny původce fondu.....	3
2. Dějiny fondu.....	7
3. Archivní charakteristika.....	8
4. Rozbor obsahu fondu.....	10
5. Záznam o vypracování inventáře.....	10
6. Přílohy k úvodu.....	11
II. Inventární seznam.....	21
Tiráž.....	33

Seznam příloh:

1. Seznam pramenů a literatury
2. Seznam zjištěných představitelů obecní správy
3. Schéma pořádání spisů z let 1850 – 1945
4. Seznam zkratk

ÚVOD

1. Dějiny původce fondu

V místech dnešní Železná Ruda se rozkládal hvozď, kterým procházela stezka, spojující Zwiesel přes Waldhaus, Debrník, Pancíř a Prenet s Čechami. V 16. století zde byl zbudován železný hamr s doly.¹ Jiří z Guttensteina ho pronajal roku 1569 Kunrátovi Geislerovi², který byl financován pasovským kupcem Melchiorem Fiedlerem.³ Bavorské úřady se snažily české svrchované právo na území hamru zpochybnit a když Konrád Geisler na své smlouvě s Guttensteinerem trval, byl vězněn ve Zwieselu. Jeho syn Michael utlumil důl. Po smrti Melchiora Fiedlera obdržel jeho otec Pankraz Fiedler roku 1574 lenní list od hraběte Jiřího Guttensteina, který ho opravňoval závod prodat.⁴ Vévoda bavorský a hrabě Guttenstein přednesli své hraniční spory císaři, který jim přikázal dodržovat smír.

Po opakovaných zdráháních a pod zvyšujícím se tlakem si nechal Pankraz Fiedler udělit roku 1576 hornické podnikání od bavorského vévody Albrechta V.,⁵ aby je hned roku 1577 (Michal 1579) prodal hraběti Jiřímu Kryštofovi Schwarzenbergovi zu Hohen Landsberg,⁶ ale ani tomu se nepodařilo opět uvést do provozu doly a hamr. Roku 1623 připadl železnorudský důlní majetek jako dědictví jeho dceři Anně Marii (1583 – 1637), která se provdala roku 1626 za Johanna Heinricha Nothafta z Wernbergu (1604 – 1665). Za něho se usídlili v severní části železnorudského údolí sedláci z králováckého svobodného území Čech a z Dolních Bavor, a tak vznikla ves Železná Ruda, dříve Na Hamru, dnes Špičák.⁷ Jeho syn Wolfgang Heinrich Nothaft von Wernberg (1647 – 1705), jemuž připadlo toto území roku 1676, založil roku 1691 pod předhůřím Pancíře na místě dnešního kostela skelnou huť, okolo níž vznikaly vlastní selské dvory, usazovali se zde dřevorubci, paliči popela, formani a řemeslníci. Vzniklo malé hospodářské centrum „Na Huti“, ve kterém byl zřízen nejprve panský dům, hospoda, mlýn a kovárna a r. 1694 kostel.⁸ Tak byl dán základ Železná Ruda – městyse. Roku 1689 prodal část lesa položenou u Špičáku jako dědičný statek a tak se zasloužil o založení Jiříkova dvora (Girglhofu).⁹ Roku 1697 uvedl Wolf Heinrich von Nothaft doly a hamr opět do provozu.¹⁰ Již za jeho syna Johanna Heinricha Nothafta von Wernberg (1673 – 1734) byly po

---

¹ Michal, Hans: Aus Eisensteins Vergangenheit, Železná Ruda 1925, s.2, jako jediný uvádí první zmínku o Špičáku z roku 1340, kdy král Jan Lucemburský dal roku 1340 les u Špičáku „IN PROVINCIA CLATOVENSI“ do zástavy bratrům Ottovo a Leopoldovi von Walti. Jde o neprokázaný údaj a žádný z pozdějších historiků se o tomto aktu nezmiňuje.

² Profous, Antonín: Místní jména v Čechách, díl III., Praha 1951, s. 609, in: Häupler, Joachim: Kleine Geschichte Eisensteins, Řezno 2000, s. 7, uveden rok 1564.

³ Häupler, Joachim, Hans: Kleine Geschichte Eisensteins, Sauerlach 1993, s.1, též 300 Jahre Eisenstein, Bayerisch Eisenstein, 1988, s. 9, uvádí originál listiny, v níž hrabě Jiří von Guttenstein z Rýzmburka propůjčuje do dědičného držení železný hamr s doly, pod č. U 827 v Bavorském státním archivu v Mnichově.

⁴ Häupler, Joachim, Hans: Kleine Geschichte Eisensteins, Sauerlach 1993, s. 1.

⁵ 300 Jahre Eisenstein, Bayerische Eisenstein 1988, s.9, uvádí originál listiny, v níž vévoda bavorský propůjčuje doly Pankrazi Fiedlerovi, pod č. U 828 v Bavorském státním archivu v Mnichově. Samotné období Železná Ruda pod Bavorskem vymezuje od roku 1688 do roku 1708. Zřejmě proto, že i po roce 1576 byly placeny daně z tohoto území do Čech.

⁶ 300 Jahre Eisenstein, Bayerische Eisenstein 1988, s.9, uvádí originál listiny, v níž Pankraz Fiedler prodává dne 21.10.1577 doly hraběti Christophovi von Schwanzenberg, vizedomovi (osobnímu zástupci zemského pána v Dolních Bavořích) ve Straubingu, pod č. U 830 v Bavorském státním archivu v Mnichově.

⁷ In: Doskočil, Karel: Berní rula. Popis Čech r. 1654, díl 2, Praha 1954, s. 839 uvedeny údaje z Profousa, viz pozn. č.2, a Schallera, viz pozn. č.13.

⁸ SOA Plzeň, pobočka Klatovy, Velkostatek Železná Ruda, karton 25, Publ. 11 – dopis řezenského kanovníka Franz Petera von Wämpla z 1.10.1694 Wolfovi Heinrich Nothaftovi von Wernberg se zprávou o schválení Nivarda Koča jako faráře v Železná Ruda.

⁹ Michal, Hans: Aus Eisensteins Vergangenheit, Železná Ruda 1925, s.3.

¹⁰ 300 Jahre Eisenstein, Bayerische Eisenstein 1988, s.10, uvádí originál listiny, v níž Wolf Heinrich Nothaft hrabě von Wernberg uzavírá smlouvu o znovuootevření dolů s bavorským kurfiřtem, který se zprvu podílil na

velkých ztrátách opět roku 1705 zastaveny. Naproti tomu se skelná huť rentovala a zůstala v provozu. Roku 1713 byla spolu s pivovarem a samotou Schweizerei pronajata Kryštofovi Karlovi Seyfriedovi, dosavadnímu správci panství Kout, který zde po několik let neúspěšně podnikal. Tehdy jednal také hrabě Nothaft o prodeji Železné Rudy s klášteřem v Niederaltaichu. Obchod se neuskutečnil zřejmě proto, že císař nechtěl přenechat českou půdu cizímu klášteři. Důsledkem válek o dědictví španělské (1701 – 1714) byla i upřesněna česko bavorská hranice s tím, že městys Železná Ruda připadl jako celek k Čechám.

Hrabě Johann Heinrich II. Nothaft zemřel bezdětný a přenechal deskový statek Železná Ruda své ženě hraběnce Zuzaně Margaretě, rozené z Walmerode (1676 – 1757). Tehdy Tereziánský katastr uvádí v rámci Píseckého kraje, okresu Sušického statek Železná Ruda (Eiszenstein – sic!) Železnou Rudu městys, Pancíř a Špičák. Vizitační komise konstatovala, že všechny osady stojí na dominikální půdě. Pracovaly zde skelné hutě, jejichž výnos byl však tak malý, že některá léta převyšovaly výdaje příjem. Bylo uvedeno 23 řemeslníků, z toho na vsích 3.¹¹ Po její smrti získal Železnou Rudu jako dědictví Václav z Klenové (1696 – 1766). Za něho a jeho následníka Jindřicha z Klenové (1708 – 1769) došlo k novému řešení hraničního stavu, kdy 3.3.1764 v Praze byla uzavřena hlavní hraniční smlouva, která konsolidovala hranice v té podobě, která se s výjimkou let 1938 – 1945 zachovala dodnes. Železná Ruda byla rozdělena do českého i bavorského dílu. Jindřichu z Klenové byla zaručena držba obou dílů pro jeho dědice. V bavorské Železné Rudě bylo mimo dvě skelné hutě jen 10 daní povinných poddaných.

Ze sourozenců obou bratří žila ještě ovdovělá Marie Anna Františka (1694 – 1772), která se provdala za svobodného pána Ferdinanda Heinricha von Riesenfels. Uplatňovala dědický nárok u císařovny Marie Terezie a u bavorského kurfiřta. Statek bavorská Železná Ruda jí byl dědicky postoupen a obratem ho prodala Janu Jiřímu Hafenbrädlovi smlouvou z 22.4.1771 za 4 500 zlatých. O 5 dní později podepsali obdobnou smlouvu 4 oprávnění dědici- synovci zemřelého Jindřicha z Klenového- na prodej českého statku Železné Rudy Janu Jiřímu Hafenbrädlovi (1726 – 1786) za 26 000 zlatých. Vycházejí ze Železné Rudy obhospodařoval on a jeho potomci v 18. a 19. století přes 40 sklářských hutí v Čechách, na Moravě, Bavorsku, Dolním Rakousku, Galicii (Španělsko) a Chorvatsku. V samotném údolí Železné Rudy vzniklo mezi lety 1688 – 1883 19 sklářských hutí, z nichž 11 bylo založeno Hafenbrädly.¹² Po skonu pana Jana Jiřího Hafenbrädla roku 1786 přešla česká část městysu v držení nedospělého syna Jana Nepomuka Hafenbrädla (1769 – 1799), bavorská nejstaršímu synovi Františkovi Hynkovi Hafenbrädlovi (1750 – 1793) a Debrník dceři Alžbětě, lidmi zvané slečně Líze, která zde nechala postavit zámek Debrník s kaplí. K české části náležely tehdy městys Železná Ruda se 102 čísly popisnými s kostelem přivtěleným k řezenské diecézi, Železná Ruda ves s 57 popisnými čísly a Pancíř o 22 domech.¹³ František Hynek Hafenbrädl byl až do roku 1791 poručníkem nezletilého Jana Nepomuka, který však již roku 1799 zemřel. Jako poručnice staršího syna Jana Nepomuka II.(1794 – 1815) správu Železné Rudy převzala jeho vdova Marie Anna, rozená Hilzová (1768 – 1811). Roku 1801 zde byl zřízen pohraniční celní úřad. Kostel v Železné Rudě byl vyňat roku 1808 z řezenského biskupství¹⁴ a podřízen budějovické diecézi. Po smrti Marie Anny převzala poručnictví nad Janem Nepomukem II. Marie Alžběta z Hafenbrädla, paní na Debrníku. Když ten ještě nezletilý zemřel, převzala

---

těžbě 50 procenty, od 9. května 1701 přenechává těžbu samotnému hraběti Nothaftovi, pod zn. GL, Fasc. 4627 v Bavorském státním archivu v Mnichově.

¹¹ In :Tereziánský katastr český, sv. 2, Praha 1966, s.277, uvedeni 4 krejčí, 3 tkalci, 1 tesař, 2 koláři, 3 Tafelmacher (tabuláři?), 1 lazebník, 1 Künstenmacher, 2 ševci, 2 zedníci, 1 kovář, 1 truhlář, 1 zámečník, 1 sklář. Na vsích uvedeni 1 tesař, 1 švec, 1 tkadlec.

¹² Häupler, Joachim, Hans: Kleine Geschichte Eisensteins, Sauerlach 1993, s. 5.

¹³ Schaller, Jaroslav: Topografie království českého, díl III., Praha 1790, s. 267.

¹⁴ Führer durch den Böhmerwald, České Budějovice 1903, s. 27, uvádí chybně, že Železná Ruda patřila k diecézi Pasovské.

poručnictví nad jeho bratrem Františkem Xaverem (1810 – 1873), a to až do roku 1821, kdy sám převzal vládu. Roku 1825 převzal po své tetě, bývalé poručnici Marii Alžbětě Debrník, aby ho roku 1826 prodal za 52 300 zlatých hůreckému skláři Jiřímu Kryštofovi Abelovi. V letech 1839 a 1841 vystavěl ještě novou Pamferovu huť a alžbětínskou huť a obě pronajal. Po zrušení patrimoniální správy vedl dlouholeté soudní spory se svými bývalými poddanými o pastvu jejich dobytka v jeho lesích. V roce 1848 je uváděna obec Železná Ruda (Železná Ruda I , II a Pancíř) s majitelem Františkem, rytířem z Hafenbrädl a obec Debrník s majitelkou Zuzanou Lötzovou.¹⁵ Na základě Stadionova prozatimního obecního zřízení ze 17. března 1849 (pod č. 170 ř.z.) začala fungovat samosprávná obec Železná Ruda – městys a Železná Ruda - ves.

Manželství Františka Hynka Hafenbrädla se sestřenicí, které mělo spojit rodinný majetek Hafenbrädlů, zůstalo bezdětné, a proto prodal roku 1852 českou Železnou Rudu za 228 000 zlatých knížeti Karlu Antonínu von Hohenzollernovi – Sigmaringenovi (1811 – 1887), jehož otec kníže Karel von Hohenzollern – Sigmaringen (1785 - 1853) se již roku 1839 zakoupil v Čechách. Získal tehdy dražená panství Bystřici, Petrovice a Dešenice , 6 královských rychet, statky Dobříkov, Opálku, Slavíkovice, Malou Bukovou a Zdeslav. Karel Antonín von Hohenzollern – Sigmaringen roku 1868 získal za 185 000 zlatých také hraniční statek Debrník a roku 1872 od Loewiho¹⁶ jeho sídlo v Bavorské Železné Rudě za cenu 660 000 zlatých. V zámku v Bystřici nad Úhlavou byla zřízena centrální správa pro knížecí državy v Čechách, v městysu Železné Rudě důchodový úřad a v bavorské Železné Rudě lesní úřad. V roce 1854 se uvádí Železná Ruda – ves , Železná Ruda I. díl (Pamferova huť), Železná Ruda II. díl (Staré Hutě, Alžbětín, Hofgebäude, Rothsail, Spiegelhütten).¹⁷ V roce 1895 spadala Železná Ruda, ves i městys, pod hejtmanství Sušice, zastupitelství a soudní okres Hartmanice, bývalé panství Železnorudské, diecézi budějovickou, vikariát Kašperské Hory. K Železné Rudě byly tehdy přifařeny Debrník, Železná Ruda (ves), Alžbětín, Ferdinandov, Staré Hutě, Pamferova Huť, Pancíř, Scheibenried a Theresienhütte. Farnost čítala 3600 katolíků, 7 evangelíků, 24 židů. Fungovala zde osmitřídní škola, nižší celní úřad I. třídy, četnická závodní stanice, pivovar, 2 mlýny, železné hamry a lopatárna, továrna na sirkové proutky a dřevitý drát, 2 továrny na zrcadlové a tabulové sklo. V roce 1895 náležely k Železné Rudě samoty Havírna a Rothsalmühle a místní obce Alžbětín, Debrník, Ferdinandov, Staré Hutě a Pamferova huť. Fideikomisní panství v Železné Rudě mělo roku 1895 výměru 3491, 64 ha k roku 1852 cenu 228 000 zlatých. Náležely k němu zámek, pila v Železné Rudě, zámek a dvůr v Debrníku, sklárny v Alžbětíně , Pamferova Huť a pila ve Ferdinandově. Majitelem panství byl Leopold kníže von Hohenzollern. Samostatnou obcí byla Železná Ruda – ves (od r. 1950 obec Špičák) se samotou Schweizerei a místní obcí Pancíř. Pracoval zde mlýn, pila a továrna na zrcadlové sklo.¹⁸ Železnorudský tunel byl svou délkou 1748 m ve své době nejdelším tunelem v Čechách. Snadnější železniční spojení s Klatovami způsobilo roku 1900 odtržení Železné Rudy od okresu Sušice a její připojení k okresu Klatovy. V roce 1913 je uváděna v klatovském politickém okrese, soudním okrese Nýrsko Železná Ruda ves se samotou Schweizerei a s Pancířem s Ruperlhofem a městys Železná Ruda I. s Pamferovou Hutí a městys Železná Ruda II. – Alžbětín se Starou Hutí, s Debrníkem s Ferdinandovem, stejné dělení platilo i pro rok 1915.¹⁹

¹⁵ Palacký, František: Popis království českého, Praha 1848, s. 346.

¹⁶ Rodina Loewi, jmenovitě Simon a Hermann Loewi, majitelé velkoobchodní firmy v Řezně, koupili od poručníka duševně chorého Ignaze von Hafenbrädla roku 1855 bavorskou Železnou Rudu, kterou však roku 1872 prodali jejich dědici, Jakob, Adolf a Max Loewi knížecímu domu Hohenzollern – Sigmaringen.

¹⁷ Zevrubný popis rozdělení země království českého, Praha 1854, s. 89,90.

¹⁸ Kotyška, Václav: Úplný místopisný slovník království českého, Praha 1895, s. 271.

¹⁹ Seznam míst v království Českém, Praha 1913, s. 274. Allgemeines Verzeichnis der Ortsgemeinden und Ortschaften Österreichs, Vídeň 1915, s. 216.

V Čechách byly značné díly hohenzollernského majetku vyvlastněny zákonem z roku 1919 o půdní reformě, zbytek pak po roce 1945 podle zákona 12/1945. Železná Ruda byla tvořena Železnou Rudou I. dílem (Eisenstein I.) – dnes osada Železná Ruda, Železnou Rudou II. dílem – Alžbětínem (Eisenstein II.) – dnes osada obce Železná Ruda a Železnou Rudou vsí – dnes obec Špičák.²⁰ Ještě před vyhlášením Československé republiky došlo v Železné Rudě na radnici dne 26.10.1918 ke schůzce 22 mužů, již předsedal řídící Eduard Petraschka, a na níž bylo řešeno buď přímé připojení k Německu nebo v rámci šumavské župy k Rakousku – Německu. Byl vytvořen pětičlenný výbor. Po vyhlášení Československé republiky zatkli dne 12. prosince 1918 představitele těchto snah a odeslali na posádkové velitelství na zámečku v Bystřici u Nýrska. První volby na základě nového československého volebního zákona, konané dne 7. června 1919, skončily vítězstvím německých sociálních demokratů.²¹ Při volbách do obecního zastupitelstva, dne 16. září 1923, obdrželi Češi poprvé dva mandáty ze 30. Do zastupitelstva byl zvolen lesní Josef Jiskra a telegrafní dozorce Jan Špiroch.²² Ve třicátých letech byl dokonce dr. Lukavský ze Železné Rudy místopředsedou poslanecké sněmovny.²³ V obecních volbách dne 30.4.1933 byli za Čechy zvoleni Jaroslav Červenka, ředitel české obecné školy, Jaroslav Lukavský, majitel hotelu Praha a Tomáš Miluška, inspektor finanční stráže. Jednalo se tedy o samé státní úředníky. Ti pak zasedali v obecních komisích – sociální, finanční, chudinské, stavební, hřbitovní a smírčí, personální, kde je doplnil lesní J. Kudrna.²⁴ Mezi lety 1934 – 1938 byla projednávána žádost o povýšení Železné Rudy na město. V žádosti jsou uvedeny tyto části městyse Železné Rudy – Alžbětín, Debrník, Pamferova Huť, Stará Huť, Scheibenried a Hausbauer.²⁵

Zásadní změny nastaly v letech 1938 a 1939 po připojení sudetského území k německé říši. Od konce roku 1938 začal zde platit nový pořádek, zavedený na sudetoněmeckém území, připojeném k Říši. Železná Ruda ztratila charakter hraniční stanice, protože hranice se posunula do nitra Čech. Říšské dráhy teď přeměnily pojmenování Železná Ruda na Bavorská Železná Ruda. Až dosud k Československu patřící obec a městyse Železná Ruda připadly sice k Bavorsku, ale byly včleněny do nově vytvořeného okresu (Landkreis), jehož sídlem byl městyse Železná Ruda (bývalá česká část). Zde sídlil Landrat, zatímco úředním soudem patřila Železná Ruda pod Amtsgericht Nýrsko. Bavorská Železná Ruda (dřívější bavorská část) připadla úředně pod okres (Landkreis) Řezno (Regen).

V různých fázích existence městyse i vsí, někdy i souběžně, poskytovalo obyvatelstvu obživu dolování, výroba skla (uhlířství, výroba potaše), těžba a zpracování dřeva a turistický ruch. Přesné datum povýšení Železné Rudy na městečko není známo. Je však uváděna listina z 18. října 1844, jíž jsou Ferdinandem V. městu uděleny dva výroční trhy.²⁶ Od roku 1896 se konalo v Železné Rudě i 5 trhů na dobytek.²⁷ Na trzích se obchodovalo i s výrobky místních řemeslníků, např. košíkářů, výrobců šindelů, síťářů, tkalců, punčochářů, výrobců dřeváků, apod.²⁸ Od roku 1934 usilovala neúspěšně Železná Ruda o povýšení na město.

²⁰ Retrospektivní lexikon obcí československé socialistické republiky 1850 – 1970, Praha 1978, s. 628.

²¹ Michal, Hans: Aus Eisensteins Vergangenheit: Z minulosti Železné Rudy, Železná Ruda 1925, s. 23,24 uvádí tato jména: řídící Eduard Petraschka, velitel von Scheure, důlní ředitel Viktor Hanisch a stavitel sklářských pecí Fridrich Jan Uhrmann.

Hozman, Josef: Šumava za převratu, Sušice 1935, II. díl, s. 3 uvádí zprávu o návštěvě semičlenné delegace ze Železné Rudy na okresním hejtmanství v Klatovech s usnesením o připojení k Bavorsku a jejím následném zatčení a odvezení do Plzně.

²² SOKA Klatovy, Obecná škola Železná Ruda, školní kronika, s. 21.

²³ SOKA Klatovy, Obecná škola Železná Ruda, školní kronika, s. 74.

²⁴ SOKA Klatovy, Obecná škola Železná Ruda, školní kronika, s. 85, s. 86, s. 91.

²⁵ SOKA Klatovy, AM Železná Ruda, karton č. 4, č. inv. 68.

²⁶ Pelant, Jan: Města a městečka Západočeského kraje, Plzeň 1988, s. 297, též pozn. č. 15.

²⁷ Michal, Hans: Aus Eisensteins Vergangenheit, Železná Ruda 1925, s. 21.

²⁸ V roklině gradelského potoka (Riegelbach) existovala sirkárna se strojem na vodní pohon.

Co se týká obecní správy, teprve zavedení ústavnosti v roce 1848 znamenalo její úplnou přestavbu. V souvislosti se zrušením poddanství byla správa vykonávaná do té doby patrimonii přenášena na okresní a obecní úřady. Stadionovým prozatímním obecním zřízením z 20.3.1849 byla vytýčena zásada, že základem svobodného státu je svobodná obec. Obce se staly nejnižšími články a instancemi obecní samosprávy. K výkonu přirozené a přenesené působnosti byly v Železné Rudě - vsi vytvořeny dva orgány, a to devítičlenné zastupitelstvo a tříčlenná rada. V čele obce stál purkmistr. Od roku 1912 se počet členů zastupitelstva zvýšil na 12, počet členů rady na 4. Při obci byli zaměstnáni sekretáři. V letech 1849 – 1868 zastával toto místo Jakub Treml za měsíční plat 20 zlatých a byt zdarma. Od roku 1868 – 1872 vykonával tuto funkci Josef Passauer, který byl vystřídán v letech 1872 – 1876 Josefem Stammem s platem 40 zlatých a bytem zdarma. Od roku 1876 do roku 1904 byl sekretářem Alois Šperl, od roku 1904 Konrád Šperl

Pořádek udržoval obecní strážník, v rozmezí let 1850 – 1862 Jiří Kelnberger za 8 zlatých měsíčně. Plat 15 zlatých měsíčně a příspěvek na uniformu pobíral v letech 1862 – 1868 Ignác Senninger. Dalších deset let zastával toto místo Josef Passauer, který byl zároveň písařem. Od roku 1872 – 1874 byl obecním strážníkem Alois Weinberger za 12 zlatých měsíčně. Jeho nástupci, Josefu Bruckdorferovi, v letech 1874 – 1879 plat více než zdvojnásobili, takže pobíral 30 zlatých, 40 zlatých příplatek na uniformu a 20 zlatých na otop. Josef Röhrl pobíral v letech 1879 – 1884 na stejném místě 25 zlatých měsíčně a 40 zlatých na uniformu, jeho nástupce Jiří Nussart (1884 – 1886) 20 zlatých měsíčně a 40 zlatých na uniformu a konečně Josef Röhrl (1886 – 1908) 25 zlatých měsíčně a 40 zlatých na uniformu. V této funkci pracovali ještě Antonín Keilhofer (1893 – 1909) a Karl Prinz od roku 1910.

Ve městě působil od roku 1850 nejprve ranhojič, později lékař, od převratu tři.²⁹ Výnosem zemského výboru v Praze byla zřízena k 1. květnu roku 1896 stanice první pomoci. K tomuto účelu postoupila obec dvě místnosti na radnici k bezplatnému použití. Zařízení šesti postelí bylo opatřeno z prostředků okresu.

Četnická stanice zde byla zřízena 19.2.1867, poštovní úřad roku 1863, telegrafní úřad 30.7.1872.

Zákonem č. 75/1919 byl dán volbám v obcích nový řád a zákonem č. 76/1919 Sb byla dána novela k obecnímu zřízení. Počet členů zastupitelstva se zvýšil na 27, rady na 9. Pracovaly zde jednotlivé komise, viz výše. Od konce roku 1938 zde začal platit nový pořádek, zavedený na sudetoněmeckém území, připojeném k Říši. Na zasedání rady byl od této doby přítomen i místní velitel NSDAP a dva přidělenci.

2. Dějiny fondu

Jak vyplývá z kapitoly č. 1, jedná se v případě Železné Rudy - vsi o poměrně mladou lokalitu, jejíž počátky se datují rokem 1569. Některé z písemností pro nejstarší období obsahuje fond Velkostatek Železná Ruda v SOA Plzeň, pobočka Klatovy. Jiné z důležitých listin se staly součástí Bavorského státního archivu v Mnichově, což lze chápat do jisté míry jako důsledek dějinného vývoje. Součástí fondu není ani listina Ferdinanda V. z 18. října 1844, již tento uděluje městyši Železné Rudě dva výroční trhy a jež je uvedena ve fondu města v soupisu Antonína Haase jako listina Ferdinanda I.³⁰ Místo jejího současného uložení, existuje-li vůbec, není známo. Zato fond obsahuje listinu Johanna Heinricha Franze Emanuela, hraběte

²⁹ Michal, Hans: Aus Eisensteins Vergangenheit, Železná Ruda 1925, s. 17.

³⁰ Haas, Antonín, Soupis privilegií měst a městeček v Západočeském kraji od roku 1526. In: Minulost Západočeského kraje, VI, Plzeň 1968, s. 335.

Nothafta z 4.7.1689, v němž tento uděluje dědičné právo Hansi Aschenbrennerovi ze Železné Rudy.³¹

Samotná městská registratura byla uložena na radnici. Z období regulovaného magistrátu lze poznat spisovou manipulaci ze zlomku spisů skupiny publicum, commerciale, iudiciale, dietale a militare. Bohužel, knihy z tohoto období se nedochovaly, a proto nelze provést srovnání s podacími deníky, protože ani ty pro toto období neexistují.

Pro období od roku 1850 do roku 1918 nejsou spisy žádným způsobem označeny a nezachoval se ani podací deník, a proto bylo užito při jejich pořádání dodatečně vytvořené manipulační schéma. Za konec tohoto manipulačního období byl zvolen rok 1918, i když se spisy od roku 1918 až do roku 1933 nedochovaly. Ovšem rok 1918 lze považovat za vhodnější předěl než rok 1933. Za optimální, co do zachovalosti, lze považovat nejmladší manipulační období, 1918 – 1945, respektive 1933 – 1945, ze kterého se zachovala převážná část spisů, zařazených do příslušných desek s číslem spisové manipulace, která odpovídá číslu v podacím deníku z roku 1944. Bohužel, se nezachovalo ani pro toto období celé schéma spisové manipulace a neexistuje ani větší počet podacích deníků.

K dispozici není ani pamětní kniha města Železné Rudy z období do roku 1945. Dle svědectví některých badatelů tato kronika existuje v Bavorsku.

Archiv obce Železná Ruda byl do archivu předán jako součást archivu městyse Železná Ruda, z něhož převážná část knih a spisů do roku 1933 dne 5.2.1976 pod č. 7/76, většina spisů od roku 1930 do roku 1945 dne 10.3. 1980 pod č. 11/80 a jednotliviny dne 1.12.1995 pod číslem 13/95. Část, která se týkala Železné Rudy – vsi (dnešního Špičáku) byla při pořádání archivu města Železná Ruda z fondu vyjmuta a samostatně zpracována. Na základě zápisů z rady, které se zde zachovaly od roku 1895, lze prokázat, že v tomto místě bylo samostatné zastupitelstvo, rada a purkmistr. Zatímco Železná Ruda – městys používala v této době razítko s písmenem M v poli a opisem + BÜRGERMEISTERAMT + EISENSTEIN mezi dvěma jednoduchými linkami,³² později v poli s místním kostelem ve štítu a nápisem MARKT mezi třemi hvězdičkami a opisem + BÜRGERMEISTERAMT + EISENSTEIN mezi dvěma jednoduchými linkami³³ nebo opět v poli s místním kostelem ve štítu a dvojjazyčným opisem Obecní úřad městys//Železná Ruda v horní polovině oddělené vodorovnou linkou od opisu Bürgermeisteramt//Markt Eisenstein,³⁴ Železná Ruda – ves (dnešní Špičák), která už tehdy byla Špičákem nazývána, užívala odlišné razítko, které v horní části pole mělo zobrazeno pluh, v dolní jedli. V opise mezi dvěma jednoduchými linkami GEMEINDEAMT BÖHMERWALD. Nápis půlí pečeti pole. Mezi dvěma vodorovnými jednoduchými linkami + DORF EISENSTEIN+.³⁵ Toto razítko se nachází i ve variantě s českoněmeckým opisem z roku 1935, a to v horní části OBECNÍ ÚŘAD//ŽELEZNÁ RUDA VES, v dolní GEMEINDEAMT//DORF EISENSTEIN. V půleném obrazovém poli v obou polovinách pluh, nad nímž 3 šesticípé hvězdičky a na pravé straně jedle.³⁶ I když byla tato razítka hojně užívána, nelze je dle dr. Pelanta, CSc. považovat za znaky, poněvadž nebyla schválena.

³¹ In Häupler, Joachim, Hans, Kleine Geschichte Eisensteins, Sauerlach, s. 12 uveden Johann Heinrich Nothaft von Wernberg (1673–1734), který je nepochybně vydavatelem listiny, datované 4.7.1689. K listině je přivěšena jeho pečeť. V listině je zmíněna skutečnost, že byla sepsána za otce vydavatele, Wolfganga Heinricha Nothafta von Wernberg (1647 – 1705).

³² Pelant, Jan: Znaky a pečeteť západočeských měst a městeček, Plzeň 1985

³³ Pelant, Jan: Znaky a pečeteť západočeských měst a městeček, Plzeň 1985, s. 269. SOkA Klatovy, AM Železná Ruda, karton č. 4.

³⁴ In Pelant, Jan: Znaky a pečeteť západočeských měst a městeček, Plzeň 1985, s. 269, neuveden. SOkA Klatovy, AM Železná Ruda, karton č. 4.

³⁵ SOkA Klatovy, AO Železná Ruda - Ves, kniha č.2.

³⁶ SOkA Klatovy, fond AO Železná Ruda – ves, karton č. 21, č.inv. 196.

3. Archivní charakteristika

Fond byl uspořádán podle obvyklého schématu:

- I. Listiny
- II. Knihy
- III. Spisový materiál
- IV. Ostatní materiál (mapy a plány, typáře, razítka)

Ad I. – v originálu se zachovala 1 listina, i když v některých z předcházejících soupisů města je uváděna ještě listina Ferdinanda I. (V.) z 18. října 1844. O osudu této listiny, byla-li, není nic známo.

Ad II. – knihy jsou děleny rokem 1850 dle schématu:

- A Městská správa
  - a) Knihy městské správy v užším slova smyslu
  - b) Knihy městského hospodářství
- B Soudnictví
  - a) Sporné
  - b) Nesporné

Obdobně děleny jsou i knihy po roce 1850. Dalším dělicím mezníkem je rok 1918. Důvod jeho stanovení je vysvětlen výše.

Ad III. – Z podacích protokolů se zachoval pouze protokol z roku 1944, viz výše, a podací protokol policejní z let 1940 – 1942.

Spisy do roku 1850 jsou děleny dle schématu:

- Publicum (1716 – 1838)
- Commerciale (1774 – 1820)
- Iudiciale (1720 – 1799)
- Dietale (1753 – 1809)
- Militare (1793 – 1843)

Spisy od roku 1850 do roku 1918 jsou uchované ve zlomcích, neoznačené, a proto bylo pro toto období užito uměle vytvořené pořádací schéma, vytvořené na základě ukládacího systému OÚ.³⁷ Období od roku 1918 (respektive 1933) do roku 1945 je uspořádáno na základě značek, které jsou uvedeny na spisech a zároveň zčásti v podacím deníku. Bohužel se nezachoval spisový řád jako celek. Lze však zhruba zrekonstruovat jednotlivé skupiny spisů:

1. Záležitosti obce
2. Policejní, vojenské
3. Stavební, doprava
4. Zdravotnictví, zásobování obyvatelstva
5. Průmysl, živnosti, zemědělství
6. Církevní, školní
7. Domovské, sociální
8. Spisy této skupiny ve fondu chybějí

---

³⁷ Viz příloha č. 3.

9. Hospodářské, účetní (daně, rozpočty, nákupy, nájmy, pozůstalosti)
Další číslice vyjadřují zřejmě užší specifikaci.

Fond AM Železná Ruda má časový rozsah 1689 – 1945 a obsahuje:

Listiny	L1	Inv.č. 1	1689
Knihy	K 1 – K 23	Inv.č. 2 – 23	1707 – 1945
Spisy	K 1 – K 30	Inv.č. 24 – 250	1716 – 1945
Ostatní materiál	M 1 – M 22	Inv. č. 251 – 272	1771 – 1842

Ve fondu nebylo skartováno.

4. Rozbor obsahu fondu

Archiv města Železné Rudy je důležitým pramenem pro poznání dějin města, i když na překážku je zlomkovitost materiálu v některých obdobích. Vzhledem k poloze obce na hranicích a k složitému dějinnému vývoji, majícímu za následek různé správní změny, je nutno pro poznání historie tohoto území studovat prameny nejen v českých archivech, ale i v německých, zvláště pak v Bavorském státním archivu v Mnichově. Některé z archiválií se staly součástí soukromých sbírek v Německu až po roce 1945.

Z fondu AM Železná Ruda, který je uložen v SOkA Klatovy, lze vyzdvihnout v první řadě hraniční knihu z roku 1707 (č. inv. 2), ve které je zaznamenán stav hranic po válce o dědictví španělské, kdy Železná Ruda jako celek připadla k Čechům. Stav po regulaci hranic v roce 1764, kdy bavorská část Železné Rudy připadly Bavorsku a česká část Čechům, vystihuje mapa průběhu hranic mezi královstvím českým a kurfiřtstvím bavorským (inv.č. 256). K počátkům rozvoje města Železné Rudy směřuje listina Johanna Heinricha Franze Emanuela hraběte Nothafta, jíž uděluje dědičné právo Hansi Aschenbrennerovi ze Železné Rudy (inv.č.1). Významným pramenem doby o několik století pozdější jsou zápisy ze zasedání zastupitelstva, které nám přinášejí obraz fungování městské správy v období od roku 1900 do roku 1915 (inv. č.3 – 4). Pro genealogické zkoumání mají nesporný význam evidenční knihy městské správy (inv. č. 6 – 13) z let 1900 – 1938, stejně tak jako policejní přihlášky a odhlášky z roku 1939 – 1945 (č. inv. 195,196), či seznamy jako podklad k sociální péči z let druhé světové války (č. inv. 215,217). Poloha tohoto místa byla natolik významná, že i spisy na jiných místech druhořadého významu zde nabývají na důležitosti. Z tohoto důvodu nebyly ve fondu proskartovány některé ze zdánlivě méně důležitých spisů z období 1933 – 1945, ze kterých můžeme mnohdy získat pouze obecné informace o daném tématu, ovšem jako celek mohou dokreslit politický, ekonomický a kulturní vývoj tohoto městečka.

5. Záznam o vypracování inventáře

Fond roku 2001 uspořádala, inventář vypracovala, inventární seznam sestavila a úvod zpracovala v SOkA Klatovy v roce 2001 Maruška Beránková.

Klatovy 6.6.2001

Maruška Beránková

Příloha č. 1:

Seznam pramenů a literatury:

- 300 Jahre Eisenstein, Bayerisch Eisenstein 1988.
Allgemeines Verzeichnis der Ortsgemeinden und Ortschaften Österreichs, Vídeň 1915, s. 216.
Böhmerwald Železná Ruda, Praha 1969.
Čarek, Jiří: Městské znaky v českých zemích, Praha 1985, s. 432.
Doskočil Karel: Berní rula. Popis Čech r. 1654, díl 2, Praha 1954.
Fabián, František: Úřad okresního rady Železná Ruda 1938 – 1945, inventář, Plzeň 1960.
Ferienführer Bayer. Eisenstein, Grafenau s.d..
Flögel, Jaroslav: Praktická příručka pro obecní a okresní funkcionáře, Praha 1931.
Franková M., Anderle A.: Im Lande der künischen Freibauern, Grafenau 1992.
Führer durch den Böhmerwald, České Budějovice 1903.
Haas, Antonín: Soupis privilegií měst a městeček v Západočeském kraji od roku 1526. In: Minulostí Západočeského kraje, VI, Plzeň 1968, s. 335.
Häupler, Joachim, Hans: Kleine Geschichte Eisensteins, Sauerlach 1993.
Häupler, Joachim, Hans: Kleine Geschichte Eisensteins. Stručné dějiny Železnorudska, Řezno 2000.
Häupler, Joachim, Hans: Das Drama von Ludwigsthal, Sauerlach 1982.
Hozman, Josef: Šumava za převratu, díl II, Sušice 1935.
Hrdlička, Miroslav: Volání Klatovska, Klatovy 1947.
Janák, Jan – Hledíková Zdeňka: Dějiny správy v českých zemích do roku 1945, Praha 1989.
Kejř, Jiří: Vznik městského zřízení v českých zemích, Carolinum 1998.
Kotyška, Václav: Úplný místopisný slovník království českého, Praha 1895.
Kubišta, Antonín: Z Plzně přes Klatovy k šumavským jezerům do Eisensteinu a Povydřím přes Sušici do Horažďovic, Praha. (Körbrův průvodce po památných a zajímavých místech království Českého, sv. 23).
Markt Eisenstein in Böhmerwalde, Železná Ruda 1934.
Michal, Hans: Aus Eisensteins Vergangenheit, Železná Ruda 1925.
Okres Klatovy, Plzeň, s.d.
Pacovský, Jaroslav: Průvodce Šumavou, Praha 1935. (Průvodce Československého Kompasu, sv. 8).
Pacovský, Jaroslav: Šumava, Praha 1931. (Průvodce Československého kompasu, sv. 7).
Palacký, František: Popis království českého, Praha 1848, s. 346.
Pelant, Jan: Města a městečka Západočeského kraje, Plzeň 1988, s. 296 – 297.
Pelant, Jan: Znaky a pečeteť západočeských měst a městeček, Plzeň 1985, s. 269.
Profous, Antonín: Místní jména v Čechách, díl III, Praha 1951, s.609.
Průvodčí do Hvozdu Královského, Klatovy 1884.
Rebstöck, Radovan: Markt Eisenstein – Reiseführer, Sušice 1991.
Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850 – 1970, Praha 1978, s. 628.
Seznam míst v království českém, Praha 1913, s. 274.
Schaller, Jaroslav: Topografie království českého, díl III, Praha 1790, s. 267.
SOA Plzeň, pobočka Klatovy, fond Velkostatek Železná Ruda.
SOkA Klatovy, Farní úřad Železná Ruda, farní kronika 1787 - 1933.
SOkA Klatovy, Obecná škola Železná Ruda, školní kronika.
SOkA Klatovy, Archiv obce Železná Ruda – Ves, kniha č. 2.
SOkA Klatovy, Archiv města Železná Ruda, Zápisy z rady 1900 – 1915, inv.č. 2,3.
Špičák 1877 1977, Stráž Klatovy 1977.

Šumava Böhmerwald Südböhmen, Praha 1991.

Šumava horní Železná Ruda Špičák, Praha 1971.

Šumava, Plzeň 1947.

Šumavan 1919, č. 59 (26.7.), č. 60 (30.7.), č. 61 (2.8.), č. 85 (25.10.), č. 89 (8.11.), č. 97 (6.12)

Tereziánský katastr český, sv. 2, Praha 1966, č. 1227.

Westböhmen Tschechoslowakei, Plzeň 1992.

Záloha, Jiří – Erhartovi, Josef, Marie: Šumava od A do Z, Jihočeské nakladatelství 1984.

Železnorudská vzpoura, Klatovy 1989

Příloha č. 2

Seznam zjištěných představitelů městské správy

Přehled zjištěných starostů:

1850	Ziegler Petr	Majitel sklárny
1854	Fuchs Josef, sen.	Hostinský
1857	Fuchs Josef, sen.	Hostinský
1861	Adler Peter	Kupec
1864	Fuchs Alois	Hostinský
1868	Adler Peter	Kupec
1871	Fuchs Josef, jun.	Majitel sklárny
1874 - 1876	Fuchs Josef, jun.	Majitel sklárny
1877	Fuchs Alois	Kupec – přesídlil roku 1878 do Horního Krušce.
1878	Fuchs Josef	Majitel sklárny
1881	Fuchs Josef	Majitel sklárny
1884	Fuchs Josef	Majitel sklárny
1888	Fuchs Josef	Majitel sklárny
1891	Stamm Josef	Kupec
1895	Gotz Max	Kupec
1898 - 1900	Abele Ferdinand	Vrchní námořní inženýr
1902 - 1911	Jungbäck Jiří	rolník
1912	Stamm Josef	Kupec
1919	Uhrmann Fridrich Jan	Stavitel sklářských pecí
1924	Bruckdorfer Karel	
1927	Wiesner Jiří	Učitel
1927	Abele R.	Korv. kap. v.v.
1929	Stromaier Lud.	
1933	Sperl Konrad	
1934	Kuchler Alois	
1934 - 1937	Skalitzky Josef	
1937 - 1943	Passauer Hermann, dr. ³⁸	
1943	Sperlois, Konrad	

Zjištění členové rady a zastupitelstva

1876

Rada: W. Weinberger, Karl Zoglauer, Georg Pfeil

Zastupitelstvo: G. Burin, Dr. Geldner, A.C.Fuchs, Ed. Petraschka, M. Sperl, M. Nussart, Jos. Schneck, Ig. Wenzl.

1885

³⁸ SOkA Klatovy, Obecná škola Železná Ruda, školní kronika, s. 86. SOkA Klatovy, AM Železná Ruda, Zápis ze schůze zastupitelstva z 2.10.1939 – Zemský úřad v Praze dle ustanovení čl. II. odst. 2 zákona ze dne 25.9.1933 č. 479 076 – 1571/2 ai 1933 nepotvrdil volbu dr. Hermanna Passauera starostou v Železné Rudě.

Rada: W Schrenk, dr. J. Geldner, Josef Stamm

Zastupitelstvo: Ed. Petraschka, M. Sperl, Al. Sperl, B. Kufner, Al. Fuchs, Franz Gerl, Franz Sperl, Ch. Jungbäck.

1900

Rada: Max Gotz, W. Schrenk, Georg Jungbäck

Zastupitelstvo: Josef Walter, Josef Haidl, Andreas Löffelmann, Anton Wagner, Jos. Stamm, Nusshardt, Franz Gerl, Benedikt Kufner.

1902

Rada: Ferd. Abele, Wenzl Schrank, Max Gotz

Zastupitelstvo: Josef Walter, Andreas Löffelmann, Anton Wagner, Alois Fuchs, Raph. Al. Seidl, Ignatz Kelnhofer, Ign. Hilgart, Josef Stamm.

1905

Rada: Max Gotz, Adolf v. Scheure, Raf. Alois Seidl

Zastupitelstvo: Andreas Löffelmann, Josef Stamm, Anton Wagner, Adalbert Micko, Alois Fuchs, Chrisostumus Dorner, Karl Urban.

1907

Rada: Max Gotz, Adolf v. Scheure, Raf. Alois Seidl

Zastupitelstvo: Ferdinand Abele, Adalbert Micko, Alois Fuchs, Josef Stamm, Anton Wagner, Andreas Löffelmann, Karl Urban.

1908

Rada: Max Gotz, Raf. Alois Seidl, Wenzl Kufner

Zastupitelstvo: Josef Walter, Christosomas Dörner, Josef Stamm, Anton Wagner, Josef Kufner, Andreas Löffelmann, Karl Urban.

1911

Rada: Max Gotz, Raf. Alois Seidl, Wenzl Kufner

Zastupitelstvo: Josef Stamm, Josef Walter, Karl Urban, Ignaz Hilgart, Anton Wagner

1912

Rada: Max Gotz, Georg Jungbäck, Karl Urban, Franz Oberhofer

Zastupitelstvo: Josef Walter, Alois Unger, Alois Weinberger, Fritz Bayerl, Anton Wagner, Anton Kuchler, Franz Gerl, Andreas Löffelmann, Alois Fuchs, Rudolf Seidl, Rafael Alois Seidl.

1913

Rada : Max a Karl Urban

Zastupitelstvo: Josef Walter, Alois Unger, Alois Weinberger, Fritz Bayerl, Andreas Löffelmann, Raf. Al. Seidl, Franz Gerl, Alois Fuchs, Ignatz Hilgart, Anton Wagner, Anton Kuchler, Rudolf Seidl.

1914

Rada: Max Gotz, Georg Jungbäck, Karl Urban

Zastupitelstvo: viz rok 1913.

1915

Rada: viz rok 1914

Zastupitelstvo: Josef Walter, Alois Unger, Andreas Löffelmann, Rafael Alois Seidl, Rudolf Seidl, Ignaz Hilgart, Fritz Baierl, Anton Wagner, Alois Fuchs, Alois Häupler, Franz Gerl.

1927 – I. náměstek starosty Al. Abele, II. náměstkem Raf. Seidl.³⁹

1933

Rada: Josef Treml, Franz Fuchs, Franz Gerl, Ignaz Kelnhofer, Alois Kuchler, Alois Löffelmann, Josef Tauschek, Josef Wolf, Michl Wudy

Zastupitelstvo: Karl Ascherl, Michl Wudy, Hermann Adam, Franz Prinz, Franz Seidl, Ignaz Schmidt, Fritz Schaffhauser, Josef Treml, Wilhelm Bredl, Alois Bruckdorfer, Peter Aschenbrenner, Ignaz Bradl, Georg Fuchs, Karl Fuchs, Ferdinand Kuchler, Ignatz Kelnhofer, Fritz Keilhofer, Ferdinand Kress, Hans Huber, Josef Sperl, Karl Seidl, Ludwig Strohmaier, Anton Sterr, Josef Urban, Ludwig Zickler, Wenzl Neppl, Alois Bruckdorfer.⁴⁰

1933

Rada: Michl Wudy, Karl Ascherl, Franz Seidl, Franz Prinz, Schaffhauser Fritz, Hermann Adam, Ignaz Schmidt, Josef Treml, Michl Wudy

I. náměstek starosty J. Ascherl, kap. v.v., II. náměstkem F. Seidl, majitel obuvnického závodu.⁴¹ Od 22.9. 1933 Michl Wudy – 2. zástupce starosty.

II.

1934

Rada: Ignatz Brandl, Michl Wudy, Jungbäck Josef, Ignatz Koller, Prinz Franz, Seidl Franz, Weinfurter Paul, Alois Löffelmann.

1935

Zástupce starosty: Brandl, 2. zástupce: Michl Wudy

Zastupitelstvo: Michl Wudy (do roku 1936), Josef Jungbäck, Franz Prinz, Franz Seidl, Ignaz Koller, Alois Löffelmann, Paul Weinfurter, Karl Denk, Karl Fuchs, Ignaz Kelnhofer, Fritz

³⁹ SOKA Klatovy, Obecná škola Železná Ruda, školní kronika, s. 54.

⁴⁰ Dne 5.1.1933 opustil radu a zastupitelstvo Alois Kuchler, 17.3.1933 byl zvolen do rady Josef Nausch, od 5.2.1933 místo A. Kuchlera zvolen do zastupitelstva František Fleissner. Členství v radě i zastupitelstvu se vzdal 8.6.1933 Karl Ascherl a 26.7.1933 Franz Prinz.

⁴¹ SOKA Klatovy, Obecná škola Železná Ruda, školní kronika, s. 85, s. 86.

Keilhofer, Wenzl Kuchler, Alois Kuchler, Wenzl Neppl, Franz Matějka, Alois Rohrbacher, Anton Rohrbacher, Karl Seidl, Anton Sterr, Josef Tauschek, Karl Wudy, Alois Weinfurter, Josef Urban, Friedrich Schwarz, Ferdinand Kuchler. (Náhradník: Wenzl Aschenbrenner).

1937

Obecní tajemník: Josef Wolf.

1938

Zastupitelstvo: Ferdinand Hrach, Franz Seidl, Franz Prinz, Paul Weinfurter, Alois Weinfurter, Alois Löffelmann, Ignaz Koller, Ignaz Kelnhofer, Karl Fuchs, Karl Denk, Josef Jungbäck, Fritz Bredl, Fritz Keilhofer, Alois Kuchler, Ferdinand Kuchler, Wenzl Kuchler, Franz Matějka, Wenzl Neppl, Alois Rohrbacher, Anton Rohrbacher, Fritz Schwarz, Anton Sterr, Josef Tauschek, Josef Urban, Karl Wudy, Wenzl Saller. Náhradníci: Rudolf Keckeis, Ignaz Hilgart, Josef Jaroschik).

1939

1. přidělenec: Richard Höpfl
2. přidělenec: Alois Seidl

1940

1. přidělenec: Alois Seidl
2. přidělenec: Karl Ascherl

Rada: Anton Rohrbacher

1942

Rada: Alois Seidl, Karl Ascherl, Grassl Wenzl, Ignaz Schmidt, Fritz Keilhofer, Karl Heisler, Rohrbacher Anton, Wudy Anton

Přidělenec: Kufner Josef, Kuchler Alois.

1943

Rada: Wenzl Grassl, Alois Kuchler, Karl Heisler, Fritz Keilhofer, Ignatz Schmidt, Anton Rohrbacher, Anton Wudy.

Přidělenec: Alois Seidl

Místní velitel NSDAP: Fritz Schaffhauser.

Příloha č.3

Schéma pořádkání spisů z let 1850 – 1945

- 1/1 Ústavní věci státu, země, okresu, obcí
- 1/2 Vyhlášky, oběžníky, úřední publikace, nadřízených orgánů
- 1/3 Státní hranice, hranice země, kraje, okresu, obce
- 1/4 Znaký státní, obecní, vlajky, pečeti
- 1/5 President republiky, císař
- 1/6 Zákonodárné sbory a vláda
- 1/7 Správní úřady a soudy
- 1/8 Čestná uznání, vyznamenání, čestné občanství
- 1/9 Sčítání lidu
- 1/10 Statistika
- 1/11 Státní občanství
- 1/12 Vystěhovalectví
- 1/13 Strany a spolky
- 1/14 Veřejní zaměstnanci

- 2/1 Schůze zastupitelstva, rady, komisí apod.
- 2/2 Obecní zastupitelstvo, členové, obecní záležitosti
- 2/3 Volby
- 2/4 Domovské právo, evidence obyvatel
- 2/5 Postrk

- 3/1 Náboženské záležitosti
- 3/2 Evangelická církev
- 3/3 Židovské náboženské obce
- 3/4 Církev římskokatolická
- 3/5 Kostely, fary, faráři
- 3/6 Změna vyznání, svátky
- 3/7 Manželské věci
- 3/8 Matriční věci

- 4/1 Školství a kultura, MŠR
- 4/2 Obecné a měšťanské školy
- 4/3 Odborné školy
- 4/4 Živnostenská učiliště, zimní kurzy
- 4/5 Učitelské ústavy
- 4/6 Střední školy, zemědělské školy
- 4/7 Soukromé školy
- 4/8 Nadace, školní fondy
- 4/9 Jednotliví učitelé
- 4/10 Ochrana a opravy památek
- 4/11 Muzea, knihovny, archivy, pomníky
- 4/12 Osvětové akce
- 4/13 Literatura, umění, věda, tisk
- 4/14 Divadla, koncerty, povolování zábav a produkcí
- 4/15 Osvětové sbory, sport
- 5/1 Zdravotní záležitosti, hygiena, očkování

- 5/2 Zdravotnické korporace, lékaři, porodní báby
- 5/3 Nemocnice a chorobince
- 5/4 Ústavy pro choromyslné, zaopatřovací ústavy
- 5/5 Červený kříž, lékařské grémium
- 5/6 Lékárny, obchod s léčivými a jedy
- 5/7 Epidemie, nemoci nakažlivé, z povolání a ostatní
- 5/8 Zprávy o zdravotních poměrech
- 5/9 Zdravotní vysvědčení jednotlivců
- 5/10 Převozy mrtvol, pohřbívání, hřbitovy
- 5/11 Veterinární péče

- 6/1 Bezpečnostní a policejní záležitosti
- 6/2 Finanční stráž
- 6/3 Četnictvo
- 6/4 Mravnostní policie
- 6/5 Živnostenská policie
- 6/6 Celní záležitosti
- 6/7 Trestnice a polepšovací úřady
- 6/8 Politické případy
- 6/9 Cestovní pasy, pracovní knížky
- 6/10 Donucovací pracovny
- 6/11 Tuláci, cikáni
- 6/12 Náhody, úrazy
- 6/13 Zbraně, třaskaviny
- 6/14 Ztráty, nálezy
- 6/15 Jednotlivé trestní případy
- 6/16 Udělování pokut, trestů

- 7/1 Sociální péče
- 7/2 Chudinské záležitosti
- 7/3 Dobročinné ústavy, fondy a organizace
- 7/4 Pracovní poměry, pracovní doba, nouzové práce, totální nasazení
- 7/5 Kolektivní smlouvy
- 7/6 Podpora v nezaměstnanosti, stravovací akce, podpora rodinám uvězněných
- 7/7 Péče o politické uprchlíky, trestance
- 7/8 Péče o mládež, pěstounství
- 7/9 Zásobování obyvatelstva

- 8/1 Zemědělství, myslivost, rybářství
- 8/2 Lesní hospodářství
- 8/3 Vodní hospodářství
- 8/4 Geologie

- 9/1 Živnosti, obchod, průmysl
- 9/2 Živnostenská, obchodní a hospodářská společenstva, družstva, cechy
- 9/3 Obchodní a živnostenské komory a podobné instituce
- 9/4 Míry, váhy, ceny
- 9/5 Výstavy, trhy
- 9/6 Mimořádná hospodářská opatření, mzdové spory, stávky

- 10/1 Vojenství
- 10/2 Vojenské úřady
- 10/3 Vojenská cvičení, přechodné ubytování a zásobování vojska, náhrady škod
- 10/4 Plnění branné povinnosti, odvody branců
- 10/5 Vojenské zdravotnictví a sociální péče
- 10/6 Ozbrojené sbory, garda, domobrana
- 10/7 Vojenské objekty, ústavy, zařízení
- 10/8 Triangulace
- 10/9 Mobilizace
- 10/10 Civilní protiletectká obrana, branná výchova
- 10/11 Pomoc obyvatelstva vojsku
- 10/12 Zajatci, uprchlíci, legionáři

- 11/1 Doprava (železnice, silnice, mosty, mýto)
- 11/2 Letectví
- 11/3 Spoje pošta, telegraf, telefon, rozhlas)
- 11/4 Elektrizace
- 11/5 Zeměměřičské záležitosti

- 12/1 Požární záležitosti, živelné pohromy

- 13/1 Obecní počty, rozpočty, závěrky, rozborů
- 13/2 Obecní dluhy
- 13/3 Daně a poplatky, kontribuce a repartice
- 13/4 Obecní příjmy a vydání
- 13/5 Zprávy o revizi obecního jmění
- 13/6 Inventář obecního jmění
- 13/7 Pronájmy, prodeje, dražby obecního majetku
- 13/8 Peněžní dary obci, mimořádné příspěvky obci
- 13/9 Nájem, prodeje, dražby, přiděly půdy jednotlivcům
- 13/10 Dlužní závazky jednotlivců
- 13/11 Příspěvky jednotlivcům
- 13/12 Pozůstalosti
- 13/13 Dotace cen potravin
- 13/14 Ceny potravin a jiného zboží
- 13/15 Robotní povinnosti občanů
- 13/16 Finanční povinnosti občanů
- 13/17 Půjčky, loterie, sbírky
- 13/18 Spořitelny a záložny
- 13/19 Pojišťovny

- 14/1 Stavby státní a obecní
- 14/2 Stavby soukromé

- 15/1 Plakáty, letáky, novinové výstřižky, zápisy pohlednice apod. týkající se celostátních událostí
- 15/2 Plakáty, letáky, novinové výstřižky, zápisy, pohlednice, apod. týkající se panství, okresu, obce a jednotlivých obyvatel

- 16/1 Státní celkové, doprava a spoje, vojenské a jednotlivé objekty

16/2 Obecní mapy, katastrální mapy a plány zemědělské, lesní, vodní, důlní.

Příloha č.4

Seznam použitých zkratk

SOkA – Státní okresní archiv

SOA – Státní oblastní archiv

AM – Archiv města

AO – Archiv obce

OÚ – Okresní úřad

NSDAP – Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Inv. čís.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo
I. LISTINY			
1	1689, červenec 4, neuvedeno Johann Heinrich Franz Emanuel, hrabě Nothaft uděluje dědičné právo Hansi Aschenbrennerovi ze Žel. Rudy Originál, pergamen, 18 cm x 36 cm – 4,4 cm, německy, 1 pečeť přivěšena, stav dobrý		L 1
II. KNIHY			
Do roku 1850			
1) Městská správa			
a) Knihy městské správy v užším slova smyslu			
2	Hraniční kniha (Granitzmarchungs Buch) Originál, papír, 22 x 35 cm, německy, vazba kožená	1707	K 1
Od roku 1850 do roku 1918			
1) Městská správa			
a) Knihy městské správy v užším slova smyslu			
3	Radní protokoly	1900 – 1908	K 2
4	Radní protokoly	1908 – 1915	K 3
Od roku 1918 do roku 1945			
1) Městská správa			
a) Knihy městské správy v užším slova smyslu			
5	Cizinecký protokol	(1900 – 1922)	K 4
6	Knihy vydaných domovských listů	1912 – 1926	K 5
7	Knihy vydaných domovských listů	1926 – 1938	K 6
8	Knihy osob pozbyvších volebního práva v obci	(1922 – 1936)	K 7
9	Přihlašovací kniha	(1900)	K 8
10	Přihlašovací kniha	(1920)	K 9
11	Index ke knize domovské příslušnosti	1911	K 10
12	Ohlašovací kniha vojska v záloze	1919 – 1932	K 11
13	Ohlašovací kniha vojska v záloze	1933 – 1938	K 12
14	Index k vojenským seznamům	(1860 – 1938)	K 13
15	Index k vojenským knihám	1922 – 1926	K 14
b) Knihy hospodářské, účetní			
16	Inventář obecního jmění	1937 – 1940	K 15

Inv. čís.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo
17	Inventář obecního jmění	1940	K 16
18	Průmyslové katastrální listy	(1940)	K 17
19	Pomocný deník pro obecní poplatky	1944 – 1945	K 18
	c) Knihy soudnictví sporného		
20	Trestní kniha	(1928)	K 19
21	Index k trestímu protokolu	1900 – 1920	K 20
III. SPISY			
A) Registraturní pomůcky			
22	Podací protokol policejní	1940 – 1942	K 21
23	Podací protokol	1944	K 22
B) Spisy			
1) Městská správa do roku 1850			
24	Publicum 8 Sbíрка na varhany	(1750)	1
25	Publicum 11 Církevní personální záležitosti	1716 – 1751	1
26	Publicum 16 Renovace věží kostela, vlámání do kostela	1745 – 1750	1
27	Publicum 26 Cecharovní záležitosti, doručování výměrů, pohřbívání	1757 – 1780	1
28	Publicum 36 Veterinární – nemoci dobytka	1814 – 1815	1
29	Publicum 44 Stavební	1776	1
30	Publikum 47 Výťah z privilegií kominíků	1777	1
31	Publikum s.n. Různé – správní, církevní, policejní, školní	1744 – 1838	1
32	Commerciale 2 Obchod s kořením	1792	1
33	Commerciale 7 Obchod s pivem	1780	1
34	Commerciale s.n. Různé – skláři, obchod s tabákem	1774 – 1838	1
35	Iudiciale 7 Povolení k sňatku	1788	1
36	Iudiciale 23 Dlužní záležitosti	1758 – 1799	1
37	Iudiciale s.n. Koupě, prodeje majetku	1720 – 1790	1
38	Dietale 2 Poplatky, daně, roboty, podpory	1753 – 1787	1
39	Dietale 3 Účetní zprávy	1776	1
40	Dietale 7 Obchod se solí	1773 – 1809	1
41	Militare 3 Zběhové	1793	1
42	Militare 9 Kontribuce	1798 – 1843	1
2) Městská správa od roku 1850 do roku 1918			
43	1/7 Správní úřady, soudy	1876 – 1909	2
44	2/4 Domovské právo	1903 – 1918	2

Inv. čis.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo
45	4/1 Školské záležitosti	1896	2
46	9/1 Živnosti, obchod, průmysl	1894, 1895	2
47	9/2 Živnostenská, obchodní a hospodářská společenstva, družstva, cechy	1891 – 1893	2
48	10/4 Plnění branné povinnosti, odvody branců	1850 – 1875	3
49	10/4 Plnění branné povinnosti, odvody branců	1877 – 1918	3
	11/1 Doprava /železnice, silnice, mosty, mýto/	1876	4
50	11/4 Elektrizace	1892	4
51	13/9 Nájmy, prodeje, převody, dražby, přiděly půdy jednotlivcům	1899	4
52	15/2 Národnostní	1908	4
3) Městská správa od roku 1918 do roku 1945			
53	105/1 Státní hranice	1936–1943	4
54	105/3 Převedení bytového zařízení vystěhováním Čechům dle smlouvy z 23.11.1938	1938	4
55	105/4 Cizí diplomati – nařízení	1944	4
56	106 Čestné kříže světové války	1939 – 1945	4
57	131/1 Landrat –provozní záležitosti, telefonáty, vybavení školních knihoven, apod.	1941 – 1943	4
58	131/2 Oběžník – předání úkolů na obce se zvýšenou samosprávou	1943	4
59	132/2 Volby do okresního zastupitelstva	1933 – 1935	4
60	132/3 Ustanovení o obsazení landratu	1940	4
61	134/1 Hranice okresu	1939	4
62	140 Zasedání obecního zastupitelstva - organizace, pokyny od nadřízených	1933 – 1943	4
63	140/1 Pozvánky na schůze jiných orgánů, kulturní akce jiných měst, atd.	1938 – 1945	4
64	140/2 Jednací řád obecních sborů	1934	4
65	140/3 Příspěvky na Sudetendeutscher Gemeindetag	1938 - 1939	4
66	140/5 Pozvánky landratu na schůze adresované obci	1941	4
67	141 Povýšení obce na město	1934 – 1938	4
68	143/1 Pozvánky a program zasedání obecního zastupitelstva	1933 – 1943	4
69	143/2 Zřeknutí se členství v obecním zastupitelstvu, radě	1933 – 1937	4
70	143/4 Jmenování do obecního zastupitelstva	1934	4
71	144/1 Pozvánky na zasedání obecní rady	1933 – 1943	4
72	145 Obecní zaměstnanci	1933 – 1945	4
	145 Obecní zaměstnanci	1933 – 1945	5
73	146 Obecní zaměstnanci	1933 – 1945	6
74	147 Zřízení obecní kanceláře, zařízení	1933 – 1947	6
75	148 Činnost komisí	1933 – 1942	6
76	149 Dohledy nad obcí	1940 – 1941	6
77	151/1 Záležitosti místní školní rady	1935 – 1940	6

Inv. čís.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo
78	153 Volby – seznamy voličů, kandidátní listiny, volební legitimace	1933 – 1938	6
79	154 Volby – doplňkové volby	1933 – 1939	6
80	162 Hraniční průkazy, asistence policie na hranicích, úřední dny městského úřadu	1933 – 1944	6
81	163 Finanční a daňové záležitosti	1938 – 1942	6
82	164 Soudní – přeložení pobočky zemského soudu do Železné Rudy, úřední dny, listiny porotců	1933 – 1944	7
83	181 Platy zaměstnanců obce, tarif, ubytování	1938 – 1943	7
84	183 Zaměstnanci obce – přídavky, nemocenské dávky	1942 – 1945	7
85	192 Pozvánky na zasedání obec. rady, požadavek českých pozvánek	1933 – 1934	7
86	202 Ustavení ponocného	1933	7
87	205 Potvrzení o převzetí českých občanů na přechodu	1933	7
88	212 Trestní senát obce – udání	1933 – 1944	7
89	213 Cestovní podpory, postrkové výdaje, vyhoštění občanů ČR z Německa	1933 – 1938	7
90	220 Místní policie – pravidla o pořádku	1933	7
91	221 Přestupky- zprávy ponocného, policej. hod.	1938 – 1942	7
92	224 Divadelní představení	1934 – 1941	7
93	225 Žádosti herců o povolení divadel. představení	1933 – 1944	7
94	226 Povolování koncertů, přednášek	1933 – 1945	7
95	227 Ohlašovací záležitosti – podklady pro volební listy, evidence údajů o obyvatelstvu, pasy, dotazy na živnostníky	1933 – 1945	8
96	228 Ztráty a nálezy, firma HEPA	1933 – 1942	8
97	231 Spolky, strany – povolování schůzí, akce	1933 – 1942	8
98	232 Povolení – sbírky, loterie, výprodej oděvů	1936 – 1943	8
99	235 Žádosti o povolení reklamních tabulí	1934 – 1940	8
100	236 Nár. soc. propaganda – péče o chrup dětí	1940 – 1942	8
101	241 Odvody	1918 – 1944	8
102	242 Říšská pracovní povinnost	1939 – 1944	9
103	243 Záložní vojenská služba	1936 – 1944	9
104	244 Dovolená, uvolnění ze školy	1939 – 1945	9
105	245 Podpory rodinám po nasazených do wehrmachtu – A – H	1939 – 1945	9
	CH – T	1939 – 1945	10
	T – Z	1939 – 1945	11
106	251 Ubytování vojska, klasifikace koní	1933 – 1941	11
107	252 Ubytování uprchlíků z bombardov. území	1943 – 1945	11
108	256 Váleční invalidé – trafiky, ortopedie	1938 – 1943	11
109	258 Evidence koní a psů pro válečné účely	1938 – 1940	11
110	258 Pracovní nasazení, sbírky kovů, výstavba vedení přes Železnou Rudu, varování před záškodníky	1939 – 1944	11

Inv. čis.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo	
111	261	Dopravní přestupky, pokuty	1934 – 1937	11
112	262	Dopravní přestupky – nedovolené sáňkování	1933 – 1938	11
113	300	Stavební- komunikace, poštovní úřad, zaměřování budov, soukromé stavby, apod.	1931 – 1941	11
114	304	Říšský příplatek na stavební úpravy	1939 – 1942	11
115	306	Stavební policej. záležitosti – seznam chatrných budov, apod.	1931 – 1941	11
116	315	Dobrovolný hasičský sbor Železná Ruda, Debrník	1933 – 1944	12
117	320	Doprava, přeprava zboží	1938 – 1940	12
118	321	Výstavba železniční stanice, osvětlení, přejezdy, mosty	1928 – 1933	12
119	326	Stavba pošty, plány	1939 – 1941	12
120	327	Bezcelní transport dřeva	1933 – 1940	12
121	341	Stavba silnic, cest, pěšin	1933 – 1943	12
122	342	Cesty	1932 – 1939	12
123	343	Kanalizace, příkopy	1929 – 1941	12
124	345	Osvětlení ulic	1933 – 1939	13
125	346	Bezpečnost dopravy, údržba silnic	1935 – 1942	13
126	347	Benzinové pumpy, vánoční strom	1933 – 1937	13
127	382	Regulace potoka, vodohospodářské záležitosti	1933 – 1943	13
128	385	Vedení vodovodu k železniční stanici, měřiče vody, obecní vodovod	1931 – 1945	13
129	388	Plán na zhotovení příjezdové silnice s mostem přes potok Řezná	1918 – 1938	13
130	404	Zdravotnické záležitosti – nemocnice, poplatky za zdravotní péči	1932 – 1942	13
131	405	Léčebný ústav pro plicní choroby	1930 – 1932	13
132	407	Zbavení svéprávnosti	1934 – 1932	13
133	422	Záležitosti místního hřbitova	1918 – 1944	13
134	434	Lázně, cizinecký ruch – propaganda	1933 – 1941	13
135	435	Veterinární – nemoci hospodářských zvířat	1937 – 1942	13
136	443	Zemědělství	1935 – 1944	14
137		Ceny spotřebního zboží	1934 – 1942	14
138	461/1	Zásobování obyvatelstva potravinami	1939 – 1943	14
139	461/2	Zásobování obyvatelstva oděvy a obuví	1939 – 1945	14
140	462	Zásobování obyvatelstva topivem	1939 – 1945	14
141	506	Říšská hospodářská pomoc	1939 – 1943	14
142	508/2	Přeprava zboží na železnici – tarify	1939 – 1942	14
143		Seznamy živností	1940	14
144	512	Živnostenské záležitosti – Šumavské mléčné družstvo, apod.	1931 – 1944	14
145	513/6	Pila Bauer a Bachl ostatní provozy – sklo, řemesla	1938 – 1943	14
146	521/1	Trhy	1931 – 1944	14
147	522/1	Pozemky na konání trhů	1932 – 1940	15
148	525	Mostní váha	1936 – 1942	15

Inv. čís.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo	
149	534	Záležitosti Železničního konzum. družstva	1939 – 1940	15
150	513	Elektrárenské záležitosti	1933 – 1945	15
151	540	Opatření proti nezaměstnanosti, mzdy	1933 – 1943	15
152	544	Zprostředkování práce	1936 – 1942	15
153	547	Polské pracovní síly, síly z východ. Zemí	1940 – 1945	15
154	551	Styk s okresní nemocenskou pojišťovnou	1933 – 1938	15
155	554	Penzijní pojištění	1933 – 1938	15
156	557	Pojištění proti ohni	1933 – 1944	15
157	558	Starobní a invalidní pojištění	1935 – 1945	15
158	559	Pojištění proti vloupání	1933 – 1940	15
159	561/2	Lesní hospodářství	1938 – 1942	15
160	567	Hlídač – žádost o zbrojní pas	1934 – 1935	15
161	569	Zavedení meteorologické služby	1939 – 1941	15
162	572	Boj se škůdci a chorobami rostlin	1934 – 1945	15
163	573	Pracovní síly v lesnictví – odvoz dřeva, živelné pohromy	1932 – 1943	15
164	574	Péče o ovocné stromy, zeleninu	1933 – 1944	15
165	576	Hraniční přeprava lesních surovin – řas	1935	15
166	577	Myslivost, výroba dřeva, sběr lesních plodin v souvislosti s nezaměstnaností	1939 – 1944	15
167	578	Chov hospodářských zvířat, dodávky sena, slámy, apod.	1933 – 1944	16
168	579	Seznam držitelů pozemků do 125 ha	1939 – 1942	16
169	582	Honební záležitosti	1930 – 1941	16
170	583	Myslivost, nařízení, statistiky	1934 – 1941	16
171	586	Ochrana ptactva	1941	16
172	595	Držení půdy v pohraničním území	1939	16
173	596	Korespondence ohledně katastrálních map	1938 – 1942	16
174	601	Výdaje na opravy fary	1933 - 1940	16
175	607	Vystoupení z církve	1939 – 1945	16
176	610	Křty	1940 – 1943	16
177	614	Svatby	1939 – 1944	16
178	615	Rozvody	1942 – 1944	16
179	616/1	Otcovství, poručnictví	1939 – 1944	16
180	616/2	Matriční zprávy	1939 – 1942	16
181	617	Manželské půjčky	1938 – 1944	16
182	630	Sídla škol, budovy, opravy, technic. věci	1932 – 1943	16
183	634	Zemědělská učňovská škola	1939 – 1944	16
184	638	Školní příspěvky	1942 – 1944	16
185	644/2	Učitelstvo	1939 – 1943	16
186	645	Vyučování, školy	1940 – 1943	17
187	648	Mateřská školka Alžbětín	1933 – 1943	17
188	661/1	Zřízení místního králováckého muzea	1934 – 1941	17
189	671/1	Postavení místního hamru pod památkovou péčí	1938 – 1941	17
190	683	Vyhlášky o vedení kroniky, informace o lidové ceně za německé básnictví, místní knihovna	1933 – 1945	17

Inv. čís.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo	
191	701	Státní občanství	1922- 1945	17
192	704	Soupis obyvatel – vyhlášky	1939	17
193	705	Soupis cizích příslušníků, povolení k pobytu	1936 – 1939	17
194	705	Policejní přihlášky A – H	/1939/	17
		Policejní přihlášky J – W	/1939/	18
		Policejní přihlášky A – Z	/1939/	19
195	705	Odhlášení a přihlášení u policejního úřadu A – Z	1945	20
196		Domovské právo, domovské listy	1918 – 1932	21
197	703	Dotazy na přistěhování a zaměstnání	1940	22
198	706	Německé děti cizokrajného původu	1943	22
199	710	Sociální podpory	1936 – 1943	22
200	711	Fond chudých – pokuty, podpory, Masarykova dobročinná akce	1933,1937	22
201	714	Konkurs na místo domovníka v chudobinci	1933 – 1939	22
202	717	Rozpočtové záležitosti chudinského fondu	1932 – 1940	22
203	7180	Akce pro nezaměstnané	1933 – 1937	22
204	7181	Stravovací akce;	1933 – 1937	22
205	7182	Mléčná akce	1932 – 1938	23
206	7184	Ošacovací akce	1933 – 1938	23
207	7185	Chlebová akce	1933 – 1939	23
208	7186	Stravovací akce – účty	1933 – 1937	23
209	7187	Akce pro nezaměstnané	1933 – 1938	23
210	7189	Příděly brambor pro nezaměstnané	1934 – 1938	23
211	724	Příspěvky na děti – ústavní péče	1933 – 1942	23
212	725	Zřízení poradny pro matky	1937 – 1943	23
213	726	Sociální péče	1938 – 1944	23
213	726	Sociální péče A – Ž	1939 – 1945	23
214	724	Rodinné podpory	1941 – 1944	24
215	726	Sociální péče – podpory A – K	1939 – 1944	24
216	728	Podpory chudým rodičkám	1934 – 1939	24
217	731	Péče o mládež	1934 – 1941	24
218	732	Zaopatření dětí	1933 – 1940	24
219	734	Péče o dítě	1939 – 1944	24
220	736	Návrhy na poskytnutí péče o mládež	1939	24
221	740	Ubytovávací povinnost	1943	24
222	741	Výstavba bytů – včetně postiž. Bombard.	1940 – 1943	24
223	742	Bytová výstavba, stavební družstva	1938 – 1941	24
224	743	Bytová problematika, žádosti o byty, Nucené vyklízení bytů – výměry	1933 – 1945	24
225	745	Stanovení nájemného v bytech	1938 – 1944	24
226	904	Daně	1934 – 1944	25
227	910	Obecní rozpočet	1934 – 1945	25
228	913	Obecní dluhy a půjčky u ústavů	1931 – 1945	25
229	914	Nadace Wenzela Wolfa	1933 – 1941	25
230	917	Rozpočet pro školu	1933 – 1945	26
231	918	Bavorský zkušební spolek obecních účtů revize hospodářství	1935 – 1944	26
232	921	Přirážkové příděly	1938 – 1942	26

Inv. čis.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo	
233	923	Schválení místních poplatků	1936 – 1943	26
233	923	Městské dávky – vodné, ze psů, stavební, z masa, hřbitovní poplatky, poplatky za stání na trzích, pokuta za nedovolenou hru v karty, na protiletickou obranu, z nájemného, atd.	1930 – 1945	26
234	933	Živnostenské daně	1940 – 1945	27
235	934	Nájmy nemovitostí – nájemce obec Nákup a nájem domu č.1 – zámku	1938 – 1943	27
236	935	Nájem domu č. 155 jako chudobince	1933	27
236	935	Nájemní a kupní smlouvy	1933 – 1943	27
237		Dražby	1933 – 1938	27
238	936	Odprodej obecních pozemků, převody majetku, změny v pozemkové knize	1930 – 1945	27
239	962	Obecní kino	1932 – 1942	28
240	968	Náhrady obce za utrpěné škody způsobené volným koupáním v rybníku v Debrníku	1933	28
241	971	Převod pozemků na vybudování české školy A pošty	1933 – 1943	28
241	971	Změny v pozemkové knize	1933 – 1943	28
242	972	Pojištění obce	1940 – 1942	28
243	973	Poplatky za materiál a práci pro obec	1938 – 1941	28
244	975	Cizinecký ruch – ubytování, spolek Jugend-Herberger, Zemský spolek pro cizinecký ruch	1933 – 1944	28 29
245	979	Péče o vzhled města, stavení v chatrném stavu	1939 – 1942	30
246	992	Příprava vánoční akce	1934 – 1938	30
247	993	Dražby	1933 – 1945	30
248	995	Nucené ubytování	1933, 1943	30
249	996	Pozůstalosti	1933 – 1945	30
250		Novinové výstřižky ze Šumavana a Klatovských Listů- národnostní třenice, sport	1920 – 1928	30

IV. JINÉ MATERIÁLY

251		Mapa správní – průběh hranic mezi královstvím českým a kurfiřtstvím bavorským - železnorudský obvod Originál, kolorovaná litografie, autor Anton Knittl , rozměr 126 cm x 94 cm, měřítko neuvedeno	1771	M 1
252	CXIV	Mapa katastrální I (Regen Eben) Kolorovaná litografie Beinstingel , Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78, 5 cm x 40, 2 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 2
253	CXIV	Mapa katastrální II Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel,	1837	M 3

Inv. čis.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo
254	<p>(Kopperl, Eisenbach, Peternhansl, Zúgelweber, Messner) adjustoval Franz Klouček, rozměr 24,2 cm x 79 cm, měřítko 1 : 2880,</p> <p>Mapa katastrální II (Regen Eben, Zecher, Kassern, Odumin, Markt Eisenstein, I. der Theil, Untere Sperl, Wolfgangirl, Scheibenmacher, Strassen, Gristlweber, Steffaniken, Gristljoseph, Búrzháusl, Strohnerhof, Hollabauer, Hofhansel)</p> <p>Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,6 cm x 63,2 cm, měřítko 1 : 2880</p>	1837	M 4
255	<p>Mapa katastrální III (Rupperkaspar, Regen Eben, Regnergirl, Regnerseppal, Rudháusel, Eisenbach, Ferdlweber, Steffaniken, Fúhrerschuster, Wagnerhonsgirlnazi)</p> <p>Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,5 cm x 63,4 cm, měřítko 1 : 2880</p>	1837	M 5
256	<p>Mapa katastrální IV (Steffaniken, Pampferhütte)</p> <p>Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,6 cm x 63,2 cm, měřítko 1 : 2880</p>	1837	M 6
257	<p>Mapa katastrální V, VIII (Steffaniken)</p> <p>Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,6 cm x 63,2 cm, měřítko 1 : 2880</p>	1837	M 7
258	<p>Mapa katastrální I, II, VII (Seewand, Bredl, Lohhaus)</p> <p>Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 64,3 cm x 78,4 cm, měřítko 1 : 2880</p>	1837	M 8
259	<p>Mapa katastrální II (Storner Wald, Schweitzerei, Kailhofer Flur, Schimanihansel)</p> <p>Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,2 cm x 65 cm, měřítko 1 : 2880</p>	1837	M 9
260	<p>Mapa katastrální ad II, XI (Kailhofer Flur, Reindl Flur, Kressenhannes, Seffenmichl, Thomen Franz, Kailhofer Flur)</p> <p>Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,5 cm x 63,5 cm, měřítko 1 : 2880</p>	1837	M 10

Inv. čis.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo
261	LXXX Mapa katastrální III (Bredl, Zwergeck) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, Adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,2 cm x 64 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 11
262	LXXX Mapa katastrální III, IX (Storner Wald, Schweitzerei, Goldbauer) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,5 cm x 63,8 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 12
263	LXXX Mapa katastrální IV (Auf der Spiegelhütte, Bredl, Scheibenrieth am Bucher, Rothschlhütte) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,3 cm x 63 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 13
264	LXXX Mapa katastrální IV, X (Kailhofer Flur, Reindl Flur) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,2 cm x 64 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 14
265	LXXX Mapa katastrální V (Schweitzerei, Hansbauer, Kressendoni, Haus Michel Bauer, Kailhofer Flur, Bráunazi, Girgelbauer) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 77,9 cm x 63,4 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 15
266	LXXX Mapa katastrální V (Auf der alten Hütte, Bredl, Wurzerhaus) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,7 cm x 63,8 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 16
267	LXXX Mapa katastrální VI (Berghaus, Bredlberg, Bredl, Strebhhaus, Kuningerhaus, Hofgebäude) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 78,5 cm x 63,2 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 17
268	LXXXI Mapa katastrální VI (Strassenbauer, Schweitzerei, Rauschenbauer, Frischendoni) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, adjustoval Franz Klouček, rozměr 77,9 cm x 63,4 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 18
269	LXXX Mapa katastrální VII (Kailhofer Flur, Reindlhannes, Reindl, Obere Lobner) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel,	1837	M 19

Inv. čis.	Obsah	Časový rozsah	Evid. číslo
270	LXXX adjustoval Franz Klouček, rozměr 77,4 cm x 63,4 cm, měřítko 1 : 2880 Mapa katastrální VIII (Kassengirgl, Stinglbauer, Schweitzerei, Kailhofer Flur, Ziegelschuster, Haidlbauer, Untere Greiner, Haidlbauerin, Reindl Flur, Hóhbauer, Obere Lobner) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, Adjustoval Franz Klouček, rozměr 77,9 cm x 63,4 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 20
271	LXXX Mapa katastrální IX (Steffaniken) Kolorovaná litografie Beinstingel, Krippel, Adjustoval Franz Klouček, rozměr 35, 6 cm x 63,1 cm, měřítko 1 : 2880	1837	M 21
272	Mapa dopravní - Situační plán železnorudského silničního tahu Autor: Johann Wehrer, rozměr 250 cm x 64,5 cm, měřítko 1 WZ : 100 WK	1842	M 22

Fond: Archiv města Železná Ruda

Časové rozmezí: 1689 – 1945

Počet evidenčních jednotek: 76 (1 listina, 20 knih, 2 registraturní pomůcky, 30 kartonů, 22 map)

Počet inv. jednotek: 272

Celkem bm: 3,80 bm

Místo uložení: SOkA Klatovy, Mayerova 128

Stav ke dni: 6.6.2001

Archivní fond zpracoval: Maruška Beránková

Pomůcku sestavil: Maruška Beránková

Počet stran: 33

Pomůcku schválil: Mgr. Pavel Havlovič